

MULTILINGVISM ȘI CULTURI ÎN DIALOG

ALEXANDRA
RADU

ANDREA
ȘERBAN

EUROPA
SĂNĂTOASĂ:
TRADIȚII,
STIL DE VIAȚĂ

EDITURA FUNDĂȚIEI ROMÂNIA DE MÂINE

Alexandra Radu, Andreea Șerban

- Europa sănătoasă:
Tradiții, stil de viață

*Editura Fundației
România de Măine,
București, 2023, 167 pp.*

PENTRU BIBLIOTECA DUMNEAVOASTRĂ

● **DOAMNA ACADEMICIAN GEORGETA FILITTI LA 85 DE ANI: VOLUM OMAGIAL** (ingrijit de dr. Olga Sandu)

Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2023, 685 pp.

● **PUBLICAȚIILE PERIODICE ROMÂNEȘTI (ZIARE, GAZETE, REVISTE). TOM. VI. CATALOG ALFABETIC: 1936 - 1944. PARTEA I** (Descriere bibliografică de Cornelia-Luminița Radu, Maria Buturugă, Zalina-Gabriela Neagu, Silviu-Constantin Nedelcu, Elena-Ioana Milca. Prefață de prof. ing. Nicolae Noica, membru de onoare al Academiei Române, director general al Bibliotecii Academiei Române)

Editura Academiei Române, București, 2022, 1.184 pp.

● **Emanuel Copilăș - INTEGRAREA ROMÂNIEI ÎN SFERA DE INFLUENȚĂ SOVIETICĂ (1944 - 1947). PERSPECTIVE INTERNAȚIONALE ȘI LOCALE**

Editura Corint, București, 2023, 588 pp.

● **ARTĂ - ISTORIE - MEMORIE - PATRIMONIUL CULTURAL NAȚIONAL** (volum coordonat de Mariana Lazăr)

Editura Muzeul Național Cotroceni, București, 2021, 669 pp.

● **ISTORIA SĂLAJULUI ÎN „CAIETE SILVANE” - ARTICOLE APĂRUTE ÎNTRE ANII 2005 ȘI 2021 - VOL. I, II** (prefață de Daniel Săuca)

Editura Caiete Silvane, Zalău, 2022, vol. I: 573 pp., vol. II: 565 pp.

● **Traian Lazăr - UNIFICAREA ROMÂNIEI DUPĂ 1918**

Editura Junimea, Iași, 2023, 242 pp.

● **Ioan Bolovan - ASOCIAȚIA NAȚIONALĂ ARĂDEANĂ PENTRU CULTURA POPORULUI ROMÂN: ÎNTRE LOCAL, REGIONAL ȘI NAȚIONAL (1863 - 1918). EDIȚIA A TREIA, REVĂZUTĂ ȘI ADĂUGITĂ** (Cuvânt-înainte de Nicolae Bocșan; Prefață de Liviu Maior)

Editura Academiei Române, Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2023, 185 pp.

● **Constantin Cheraimoglu - TEME ARHIVISTICE. I**

Editura StudIS, Iași, 2021, 239 pp.

● **Alexandra Radu, Andrea Șerban - EUROPA SĂNĂTOASĂ: TRADIȚII, STIL DE VIAȚĂ**

Editura Fundației România de Măine, București, 2023, 167 pp.

● **Diana Preston - ANTONIU ȘI CLEOPATRA: ADEVĂRUL DIN SPATELE CELEI MAI FRUMOASE POVEȘTI DE DRAGOSTE DIN LUMEA ANTICĂ. EDIȚIA A II-A** (Traducere din limba engleză și note de Mirela Popescu; Prefață de Zoe Petre)

Editura Corint, București, 2023, 476 pp.

● **RIM. REVISTA DE ISTORIE MILITARĂ**

Nr. 5-6 (193-194) / 2022, 133 pp.

● **CAIETUL NR. 18** (Deutsch-Rumänische Akademie Baden-Baden. Institutul Român / Biblioteca Română din Freiburg)

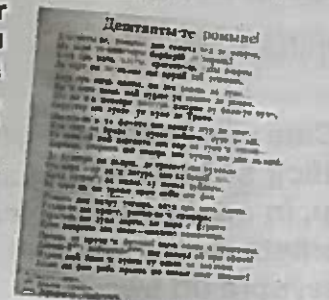
Editura Magic Print, Onești, 2022, 300 pp.

SOLDATUL MOLDOVAN

6 septembrie 1917. La Chișinău apare primul număr al unui ziar nou, în limba română: Soldatul moldovan - „Gazeta Comitetului țentral împlinitor moldovenesc a Sfatului deputaților ofițeri și soldați moldoveni basarabeni, pentru soldați și țărani”. În oraș, încă parte componentă a Imperului Rus, se petrec transformări importante. Este epoca de după Revoluția din Februarie, dar înainte de Revoluția bolșevică din Octombrie. Aproape în fiecare zi apar știri nemaipomenite. Este primul an în care se organizează - limitat, ce-i drept - învățământul în limba română. Se militează deschis pentru autonomia Basarabiei.

Frontispiciul primului număr și Deșteaptă-te române!

Din pricina cenzurii țariste, presa în limba română a apărut târziu în Basarabia, spre deosebire de gazetele rusești, germane sau evreiești. În toamna anului 1917, funcționau doar patru ziare. Cel mai citit era *Cuvânt moldovenesc*, finanțat de boierul Vasile Stroescu, având ca redactor-șef pe Pantelimon Halippa. Mai erau *Ardealul* - redactat de Onisifor Ghibu, adresat refugiaților și voluntarilor din Transilvania -, *Luminătorul* - revistă bisericească - și *Școala Moldovenească* - adresat primilor profesori români. Toate se tipăreau cu slove chirilice; nu exista tipografie latină.

Era perioada de început a manifestării naționale românești în Basarabia. Încă era periculos să afirmi că moldovenii sunt români; în niciun caz nu puteai susține public unirea cu România. Printre primii basarabeni care au început să militeze pentru drepturile românilor au fost soldații. Aflați pe front în România (în cadrul armatei rusești, în Primul Război Mondial), a intrat în contact direct cu conașionalii de dincolo de Prut. Întorși în Basarabia, au adus cărți românești și au organizat comitete.

În vară, soldații basarabeni au organizat un comitet central ostășesc în Chișinău, pe modelul sovietelor din Rusia - precursorul Sfatului Țării, cel care a votat, în martie 1918, unirea cu România. Acesta hotărât înființarea ziarului *Soldatul moldovan*, adresat în primul rând oștenilor basarabeni de pe front. Spre deosebire de celelalte periodice a publicat îndeosebi texte scrise de militari.

Gazeta a avut o viață scurtă și grea. Rusia era cuprinsă de haos. În Basarabia bântuiau cete de dezertori de pe front, care jefuiau și ucidea fără milă, și agenți bolșevici. Situația economică era extraordinar de dificilă. Încă din al doilea număr, *Soldatul moldovan* a publicat un articol în care își ruga cititorii să împartă ziarele între ei sau să povestească și altora conținutul.

În principal, a scris despre problemele de obște ale soldaților, preponderent despre împărțirea pământurilor după război. A publicat poezii scrise de aceștia și povești de pe front. În mod deosebit a susținut și a publicat textele Ligii femeilor moldovence, o primă organizație feminină a basarabencilor. Nu au lipsit articolele care au sădit ideea unității românești, preponderent semnate de Mihail Minciună (ales ulterior deputat în Sfatul Țării), susținând originea romană a moldovenilor și identitatea comună a românilor și moldovenilor. În numărul din 1 decembrie 1917, anticipând parcă evenimentele din anul următor, a publicat *Deșteaptă-te române!*

La începutul lunii ianuarie 1918, comitetul bolșevic Front-Otdel a încercat să preia puterea în Chișinău. La 6 ianuarie, a atacat și a luat prizonier un detașament de voluntari ardeleni ce mergea cu trenul din Rusia să se alăture Armatei Române pe front. Incidentul a dus la intervenția Armatei Române în Basarabia. Din pricina acestui haos, *Soldatul moldovan* și-a încetat apariția.

Mihail Minciună

O ISTORIE PE LUNĂ